

Lomautukset ja lyhennetty lomautusilmoitusaika

Koronatilanteen vuoksi lomautusten määrä tulee ennakoilmoitusten perusteella nousemaan. Työnantajan suorittamassa yksipuolisessa lomautuksessa tai työnantajan ja työntekijän yhdessä sopimassa sopimuslomautuksessa tulee aina olla taustalla tuotannolliset ja taloudelliset syyt. TE-toimisto antaa lausunnon lomautuksesta kassalle, joten työntekijän tulee muistaa ilmoittautua TE-toimistoon päivärahaa saadakseen. TE-toimiston antama lausunto on aina edellytys ansiopäivärahan maksamiselle. Määräaikaisesta työsuhteesta ei voi pääsääntöisesti lomauttaa.

Työnteon estyttyä työnantajalla on palkanmaksuvelvollisuus 14 päivältä. Normaali YT-neuvottelu-aika on 14 päivää ja lomautusilmoitusaika 14 päivää. Kaikilla työpaikoilla lain tai työehtosopimusten mukaisia YT-neuvottelu-aikoja tai lomautusilmoitusaikoja ei ehditä noudattamaan, koska lomautustarve on akuutti. Joillakin aloilla työehtosopimuksissa puolestaan on kriisilausekkeet, joiden nojalla lomautusilmoitusaikaa on mahdollista lyhentää tai luopua siitä kokonaan.

Jos laissa säädettyä YT-neuvottelu- tai lomautusilmoitusaikaa ei ole noudatettu, päiväraha-oikeus määräytyy kuitenkin TE-toimiston antaman lausunnon perusteella, eikä kassa tässä vaiheessa tutki esim. lomautuksen prosessuaalisia menettelyjä. Laissa säädetyn lomautusilmoitusajan lyhentäminen tai käyttämättä jättäminen vaikuttaa työttömyysturvan kannalta kuitenkin siinä vaiheessa, jos lomautettu työntekijä irtisanotaan. Tuolloin työnantaja ei voi vähentää irtisanomisajan palkasta 14 päivän palkkaa. Jos työnantaja kuitenkin tuon vähennyksen tekee, kassa joutuu silti hylkäämään hakemuksen koko irtisanomisajalta.

Laissa on säädetty myös lomautukseen rinnastettavasta syystä (esim. työntekijän työnteon estyminen työpaikkaa kohdanneen tulipalon, poikkeuksellisen luonnontapahtuman tai muun sen kaltaisen työntekijästä tai työnantajasta riippumattoman syyn vuoksi). Jos työnantaja ei lomauta, mutta työnteko on 14 päivän jälkeen edelleen estynyt, TE-toimisto antaa kassalle lausunnon siitä, onko kyseessä lomautukseen rinnastettava syy ja voidaanko päivärahaa maksaa.